

Co bylo tím hlavním důvodem, proč jste před lety začal s Galerijní Laboratoří?

Už během studia jsem spolupracoval na různých výstavních projektech v rámci alternativní scény, a protože jsem tu situaci začínajících umělců znal, začal jsem studentům nabízet realizaci jejich prvních kurátorských výstav v rámci předmětu na FHS UK. Vše se pak ještě více rozvinulo díky spolupráci se sochařem a tehdejším vedoucím ateliéru Sochařství na VŠUP profesorem Kurtem Gebauerem a jeho asistentkou Dagmar Šubrtovou. Oni pro své studenty obnovili tradici hybridní galerie v Makromolekulárním ústavu Akademie věd z 80. let, kde před rokem 1989 vystavovali umělci, kteří byli tzv. šedé zóně, kteří nemohli moc vystavovat v rámci oficiálních galerií. Je to jen taková chodba s pěkným bočním světlem, kde lze tímto způsobem realizovat zajímavý a především nízkorozpočtový výstavní program. Po domluvě s Kurtem Gebauerem a Dagmar Šubrtovou nám poskytli výstavní termíny v tomto hybridním prostoru a my uskutečnili tři studentské výstavy v letech 2010, 2012 a 2014. Šlo o představení studentských kurátorských koncepcí pro tento atypický prostor, čímž vlastně vznikla značka Galerijní Laboratoř. Někteří ze studentů, kteří

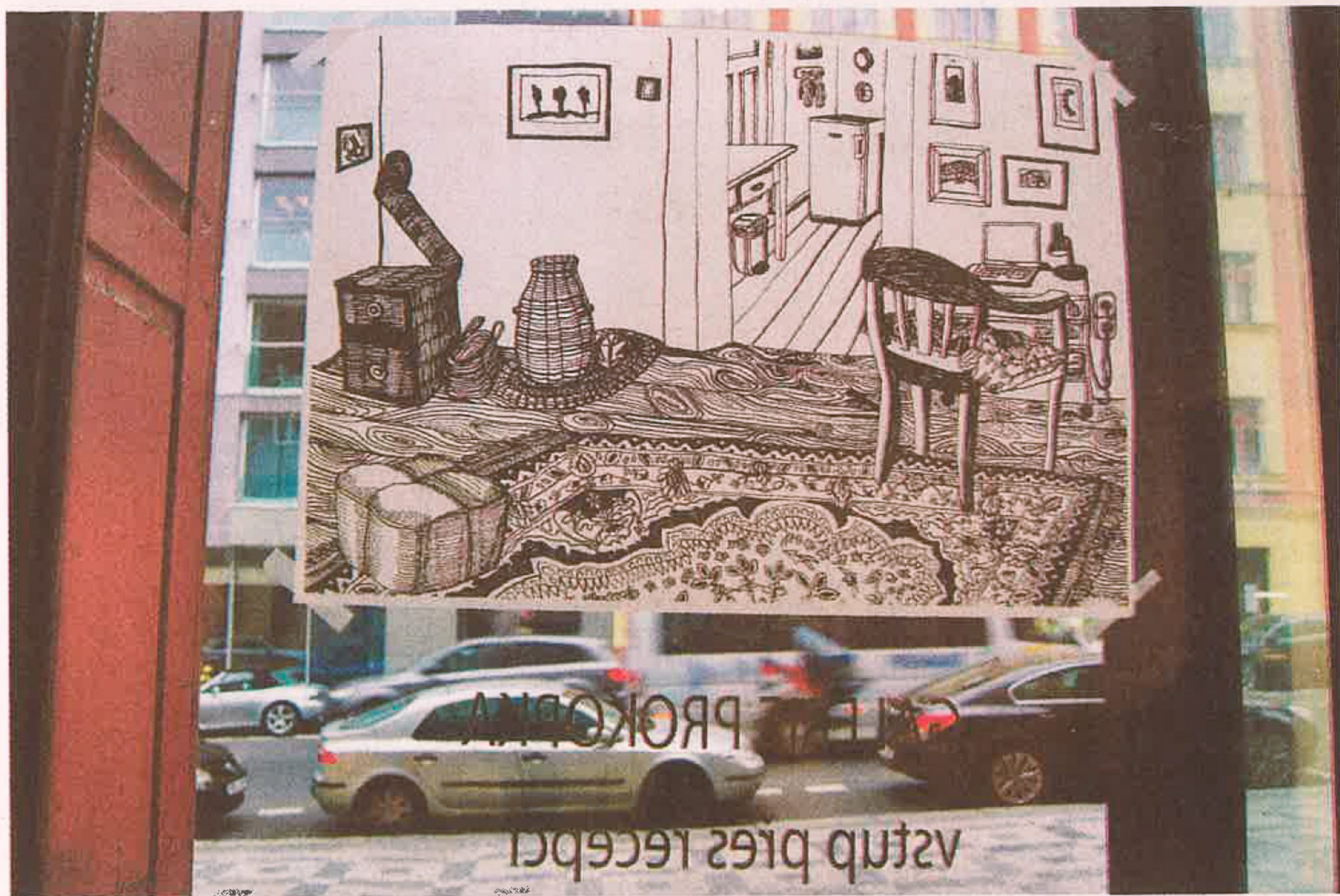
GALERIJNÍ LABORATOŘ

V rámci projektu Galerijní Laboratoř se kromě studentských výstav v letech 2015 až 2022 představili na různých místech Prahy například Jaroslav Kořán, Petr Níkl, Barbara Benish, Kurt Gebauer, Cristian del Risco, Alena Foustková, Simon Boas a Kris Blackmore, Enrique Leal, Petra Vlachynská, Aleš Svoboda, Dagmar Šubrtová či Ona B. V rámci doprovodného programu proběhla hudební vystoupení skupin Sousedí, Zuby nehty a sólové vystoupení Jaroslava Hutky či autorské čtení Josefa Straky nebo Ivy Pekarkové.

v těchto prostorách vystavovali, se následně profesně věnovali oboru kurátorství, tak je to asi ovlivnilo. Doufám, že pozitivně.

Proč podle vás dostávají začínající a méně známí umělci nedostatečný prostor pro představení své tvorby?

Těch problémů je několik a navzájem se prolínají. Jedním je, že současná česká umělecká komunita je nedostatečně provázaná se světovou scénou, je to tedy situace umělecké periferie. Dále v aktuální

Karolína Soukupová: Tvář místa, Galerie Prokopka

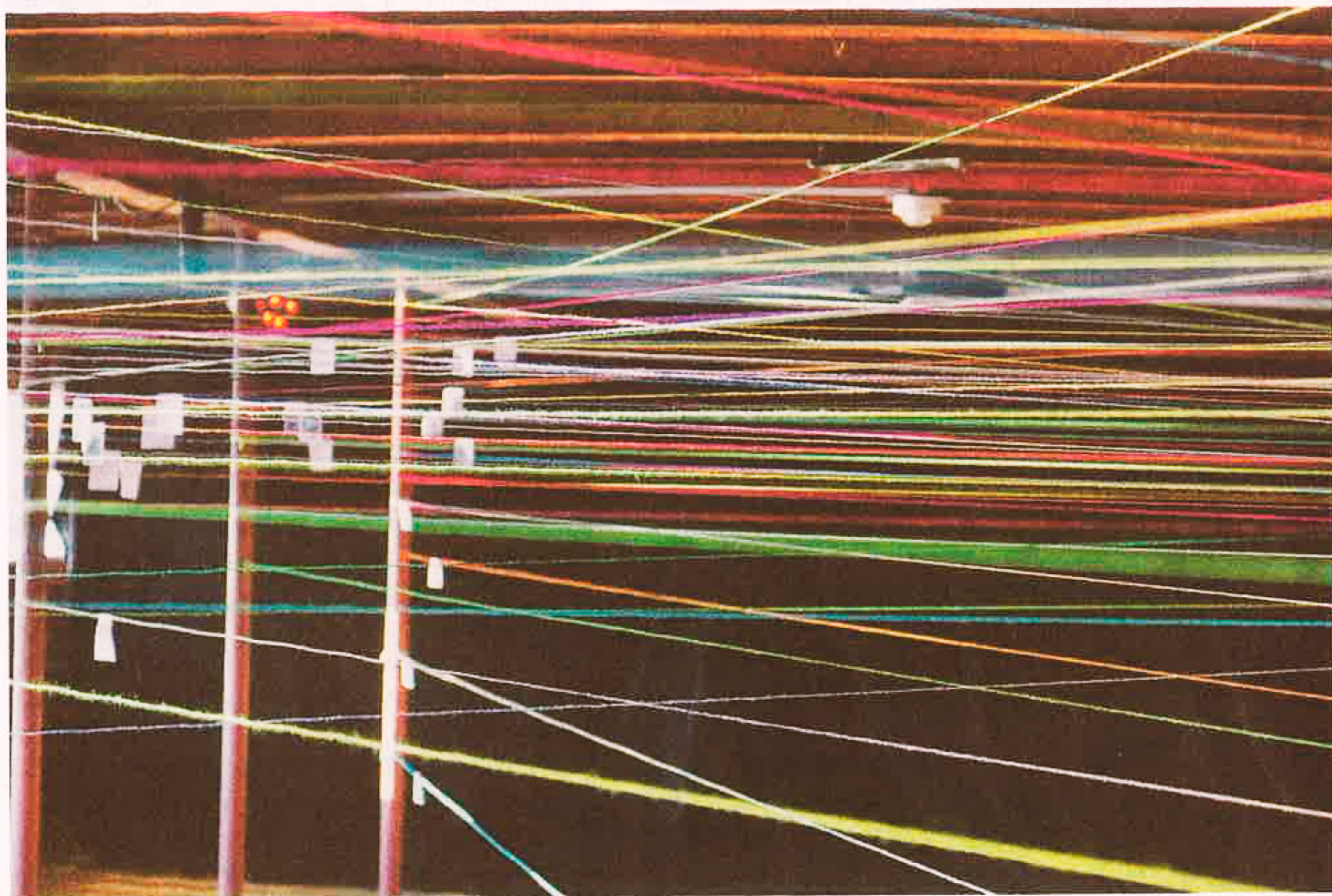

ekonomické krizi je oblast kultury, ale i humanitních věd silně podfinancovaná a v českém prostředí narážejí tyto oblasti u majoritní společnosti na určitý druh dlouhodobého despektu a neporozumění, hovoříme o tzv. vizuální gramotnosti. Češi ve své většině nerozumí současnému vizuálnímu umění, což má své kořeny ještě v době před rokem 1989. Laici tedy současnému vizuálnímu umění nerozumí a nepovažují ho za něco důležitého a lidé z profesní komunity zase většinou nespolupracují. Český umělecký provoz je v podstatě nastaven konzervativně a konkurenčně, kdy je zaměřen především na to, co je jakoby ve vizuálním umění „trendy“. Tyto módní vlny ze zahraničí se bezmyšlenkovitě kopírují do českého prostředí, čímž se vytrácí autenticita uměleckého výrazu. Galerijní instituce v českém prostředí většinou nefungují jako otevřené instituce, ale na bázi jakési elitářské mocenské hry, většinou neudělají výstavu někomu, kdo začíná a nemá žádné reference. Vizuální umělci reagují na nedostatečnou pluralitu galerijního rámce v českém prostředí silnou frustrací. Tímto pocitem je zasažena i generace vizuálních umělců, kteří už něco dokázali a patří k legendám českého umění, například skupina Tvrdohlavých

se pokoušela kolem roku 2000 otevřít vlastní prodejní galerii v paláci Lucerna a ani jim se nepodařilo tento projekt udržet.

Čím to je? Začíná to už na školách, které nejsou schopné vychovat studenty, kteří se budou schopni uchytit a najít si své místo na uměleckém poli?

Naopak, umělecky zaměřené vysoké školy napříč celou republikou si drží celkem vysokou úroveň a produkují absolventy, kteří si zdravě konkurují. Problém je ale v takzvaném sekundárním sektoru, tedy v možnosti uplatnění v rámci galerijní nabídky, která je zatím nedostatečná, v možnostech stipendií, grantů a podobně. U galeristů prostě převládá opatrnost, sázka na jistotu, neschopnost riskovat a ochota nabídnout prostor někomu, kdo třeba začíná. Zkuste navštívit undergroundovou sklepní galerii, soukromou galerii nebo státní galerii a všude budou vystavena ta samá jména, většinou autorů, kteří vystavují v zahraničí a mají tak říkajíc jméno. A prezentovat se budou i podobná témata. Galeristé odmítají riskovat a podpořit někoho začínajícího nebo nového. V českém galerijním prostředí jakoby silně chybí pluralita a odvaha experimentovat, ale také galerií je málo. Ovšem situace se postupně lepší i díky vizuálním

Jan Mladovský: Zokadoka, (A)void Floating Gallery

Marie Metelková: Dan, Wassily a já, (A)void Floating Gallery

umělcům, kteří budují vlastní nezávislé galerijní projekty a přináší tak potřebnou pluralitu. Například David Černý založil Meet Factory, umělci z okruhu české graffiti scény vybudovali Traffo Gallery, Jan Stolín provozuje v Liberci galerii Cube x Cube, Krištof Kintera a Denisa Václavová založili galerie NOD a ProLuka, bratři Petr a Tomáš Hrůzovi produkují informační platformu a knihkupectví ArtMap.

Jak se projekt Galerijní Laboratoř po svých začátcích dále vyvíjel?

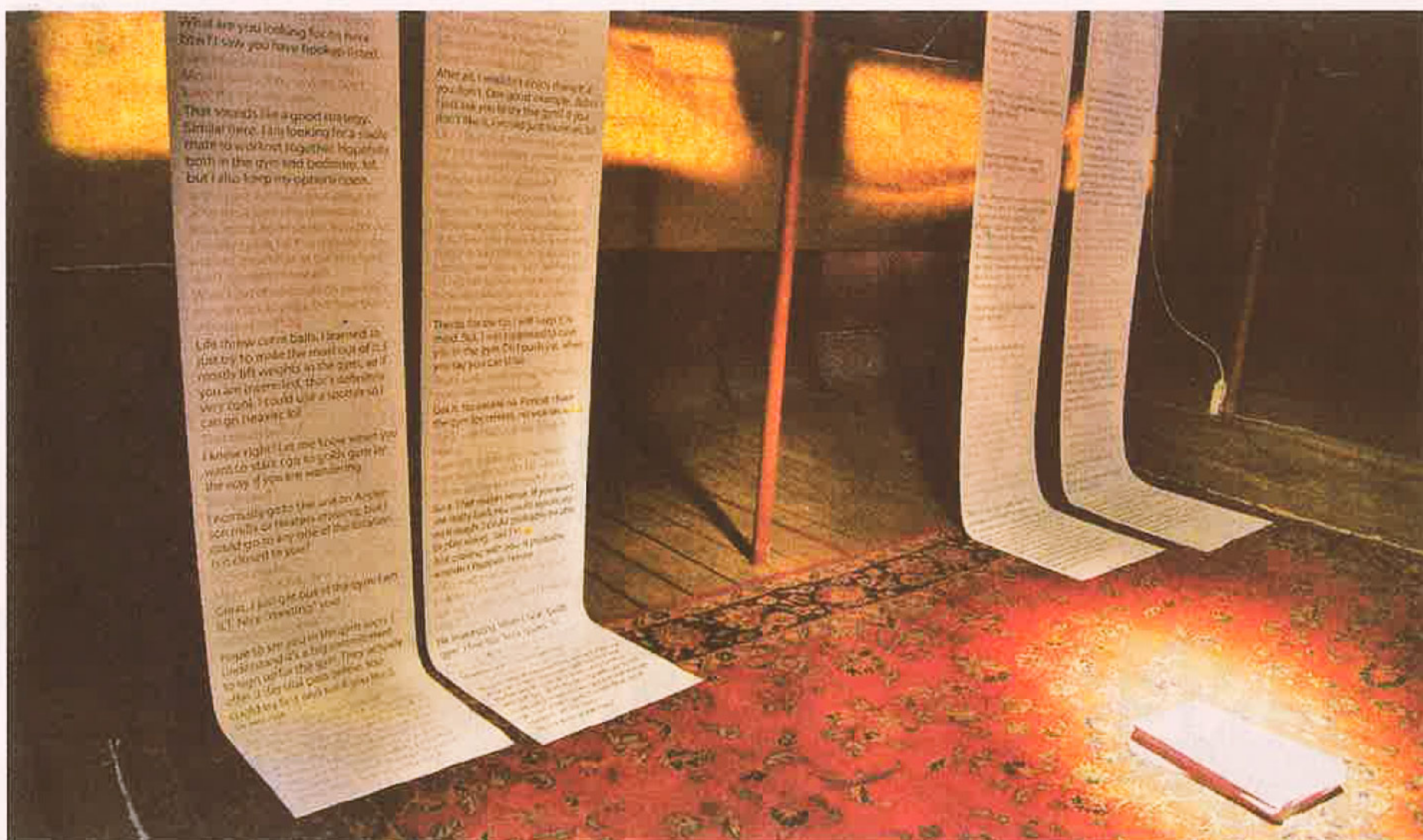
Shodou okolností jsem ve stejné době, v letech 2012-14, spolupracoval se sochařským studiem Bubec Čestmíra Sušky a náhodu jsem zahajoval výstavu v nedaleké kapliče v Holyni jedné známé. Na základě tohoto mého angažmá mě pak místní zastupitelé sami oslovili s žádostí, zda bychom pro ně nechtěli připravit výstavní sezónu. V letech 2015 až 2017 jsme tak spolu se studenty FHS UK připravili pro tento specifický sakrální prostor kaple na periferii Prahy 17 nízkorozpočtových výstav. I když tento výstavní formát má své limity, tak se obě výstavní sezóny velmi podařily, o čemž svědčí i značný mediální zájem, který projekt měl.

Po určitých neshodách se zastupitelstvem jsme v roce 2018 s projektem Galerijní Laboratoř díky Ivo Slavíkovi pokračovali v negalerijním podpalubí lodi (A)void Floating Gallery na pražské náplavce. O rok později jsme pak hostovali s projektem na přímou žádost umělkyně a kurátorky Markéty Vlčkové

v jídelně hotelu stejného jména v Praze na Žižkově, který provozuje Nadace Open society fund, a pak přišel covid-19. Po pandemii v létě 2021 proběhla díky Jiřímu Hůlovi v prostorách Archivu výtvarného umění v DOX bilanční výstava k 10 letům Galerijní Laboratoře. Dále jsme v letech 2021 a 2022 uspořádali už v zrekonstruované prostoru (A)void Gallery na pražské náplavce opět díky Ivo Slavíkovi dalších 12 výstav i s mezinárodním přesahem, kdy už lze hovořit o profesionální, leč nízkorozpočtové galerijní značce Galerijní Laboratoř. Do projektu se v minulých dvou letech kromě studentů FHS UK zapojili ještě studenti katedry umění Technické univerzity v Liberci a to především díky současnému děkanovi Janu Stolínovi.

Jak těžké je pro vás sehnat prostory?

Snadné to bohužel není. I když lze říct, že Galerijní Laboratoř už se emancipovala jako svébytná galerijní značka, na konci covidové pandemie jsme hledali prostory, kde bychom mohli s činností pokračovat, a i když jsme měli přichystáno sedm výstav, z toho byly dvě výstavy amerických umělců, tak jsme převážně narazili na nevstřícnost a nepochopení. Oslovili jsme řádově desítky subjektů z oblasti neziskového sektoru či nízkorozpočtových galerií a většinou nám ani nikdo neodpověděl nebo chtěli neúměrně vysoké nájemné. Situace byla o to překvapivější, že i když se v současnosti české vizuální umění většinou zabývá tématy empatie, spolupráce

Mid Grey – Simon Boas, Kris Blackmore: Ne v Převleku, (A)void Floating Gallery

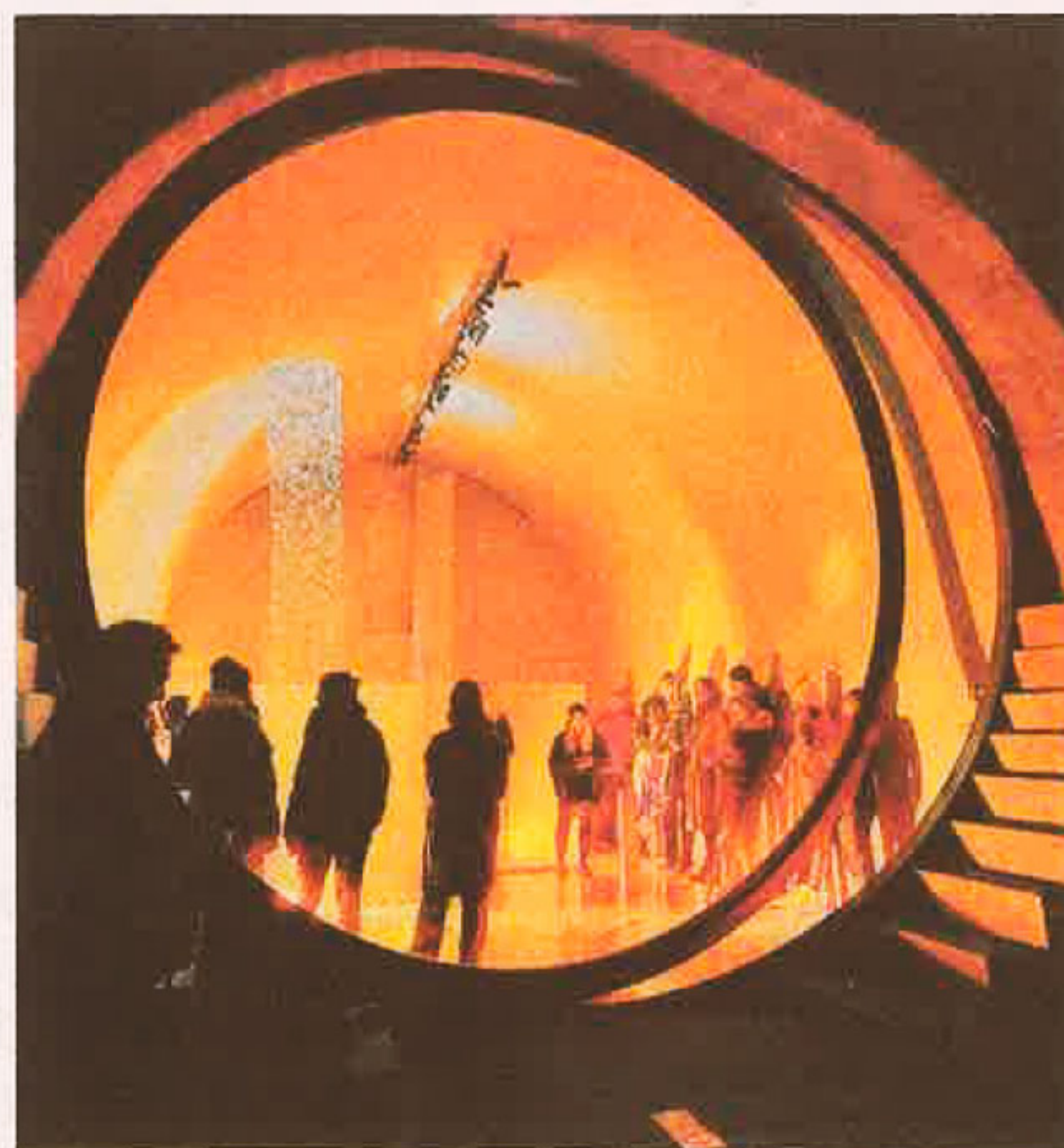
a podobně, tak se nám to po této zkušenosti jeví jako fráze. Vhodných prostorů je spousta, ale ochota provozovatelů galerijních prostor spolupracovat je mizivá. A to mnohdy i u institucí, které se prezentují jako otevřené, komunitní a podobně.

Jaké výstavy byste vyzdvihl z vaší zatím poslední sezóny?

První byla výstava nazvaná Voda od vizuální umělkyně a kurátorky Dagmar Šubrové, kdy hlavním tématem výstavy byla ekologie. Jako druhý představila studentský kurátorský projekt studentka Dinary Saetové z Fakulty humanitních studií UK, šlo o výstavu Táni Bronnikové nazvanou Záření. Je nutné dodat, že šlo o první výstavu této vizuální umělkyně z Tatarstánu v Praze. Na vernisáži nám zástupci tatarské komunity, kteří jsou přítomni v Čechách, děkovali za uspořádání této výstavy. Asi nejpodařenější výstavou minulé výstavní sezóny byla výstava Mystické objekty rakouské umělkyně s českými kořeny, která tvoří pod pseudonymem Ona B. Šlo o cyklus objektů, které vznikly během covidové pandemie a byly tak poprvé vystaveny. Výstavní sezónu uzavřely dva studentské projekty, první byla výstava Elegie Karolíny Kármíkové, kterou připravila jako svůj první kurátorský počín absolventka katedry umění Technické univerzity v Liberci Anna Šimralová. Druhou pak byla výstava Galerijní Laboratoř 8 studentů z Ateliéru sochařství I. Jana Ambrúze z brněnské FaVU.

Kam byste chtěl Galerijní Laboratoř ještě posunout?

V ideálním případě do vlastních prostor se stabilním zázemím a doplnit výstavní činnost třeba o kavárnu nebo knihkupectví. Máme naplánovaný celý projekt, jenom čekáme na správného mecenáše či sběratele, který bude mít slabost pro současné vizuální umění. ●

Galerijní laboratoř 8 - To není moje krevní skupina, Ateliér sochařství II. Jana Ambrúze FaVU, (A)void Gallery